

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben léshez hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kizáratos visszaadását
 vagy megőrzését nem vállaljuk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A nagy pipa.

Jaj már minékünk
 Magyar nemzetnek,
 Kik feltámadtunk
 Rebelliseknek.
 Tokaji Mátyás,
 Jó Esze Tamás
 Szegény népének!
 Nagypipáju,
 Kevés dohányu
 Magyar nemzetnek!
 (Régi kuruc nóta.)

Akkoriban keletkezett ez a nóta, mi-
 kor a német zsoldosok kegyetlenségei
 miatt elkeseredett felvidéki nép kaszára-
 kapára kapott s úgy csinált forradalmat.
 Észe Tamás meg Tokaji Mátyás voltak
 a vezérek, addig t. i., míg volt kit ve-
 zetni. Míg Károlyi Sándor szét nem verte
 Dolhánál a jámbor parasztokat, akik azt
 hitték, elsül az ő kezükben a kapanyél
 is. Onnan keletkezett a keserű öngunyoló
 »nagypipáju, kevés dohányu magyarság«
 kifejezés. Ezzel a gunyos énekkel mentek
 ki a megfutott vezérek Lengyelországba;
 ki gondolta volna, hogy egy félév múlva
 ők hozzák vissza — Rákóczit?

Nagy kár, hogy nincs többé Lengyel-
 ország; bizonyos, hogy most is nagyon
 kimehetnének oda némely nagypipáju,
 kevés dohányu kurucok egy Rákócziért,
 egy Bercsényiért.

Justh Gyula Tokaj vidékét járja, —
 Észe Tamás pátriáját. Eljutott Mun-
 kács vidékére is, az egykori Rákóczi-
 uradalom területére. Nem jutott eszébe
 ezen különbség a kétféle kuruc, II. Rá-
 kóczi Ferenc és Észe Tamás közt? Nem
 látta füstölni azt a bizonyos nagy pi-
 pát, melynek sovány kis füstje vont gló-
 riát az ő taktikai tudománya közé? Nem
 tanult valamit és nem felejtett valamit?

Nem. Most is a régi nótát fujja, hogy
 Kossuth és Andrássy az oka mindennek
 s Észe Tamásék utódjai nagy bölcsen
 együtt abcugolják Kossuthot és Héder-
 váryt. Közben pedig a Kossuth-párt elő-
 kelő hidegséggel utasít vissza jobb sorsra
 érdemes békeközvetítőket s a független-
 ségi párt két szárnya nem tud okosabb
 és sürgősebb dolgot, mint egymás meg-
 tépázását.

Ha nem volna végtelenül szomorú
 látvány, kacagnunk kellene rajta.

A szövetkezett pártoknak négy évig
 kezükben volt a hatalom. Átgyurhatták
 volna ezt az országot úgy, a hogy akarták.
 Eszméik, programjaik a nemzet
 legszebb törekvéseit foglalták magukba.
 Vezérek országos nevű, népszerű haza-
 fiak. Többségük akkora, aminővel Ma-
 gyarországon kormány soha nem rendel-
 kezett; majdnem biztatni kellett egyesek-
 ket, hogy legyenek szivesek a balpartban

legalább valami kis ellenzékét csi-
 nálni. És ez a hatalmas, impozáns
 többség egyszerűen beugrott a bécsi
 intrikusoknak, egyik a katonai, másik a
 bankkérdésre esküdött, belekapott egyik
 a másik hajába, fogták egymást erősen,
 nehogy valamit dolgozni tudjanak s mi-
 kor a tehetetlenné vált veszekedőket ki-
 tették a hatalomból, akkor odakint to-
 vább folytatják a civakodást azzal a
 népszerű mottóval: üsd, nem apád!

És ütik is egymást taktusra, rendü-
 letlenül. A nemzeti munka-pártnak semmi
 szüksége nincs arra, hogy az előző
 kormányzatot tovább is olyan modorban
 támadja, mint támadta Hieronymi Iglón.
 Elvégszi ezt a dicstelen munkát Justh s
 Tisza maradhat előkelő, lovagias ellenfél,
 aki a Wekerle-kormányról nemes elis-
 meréssel nyilatkozhatik s ezzel is növel-
 heti saját népszerűségét. Ugyan minek
 szidja a negyvennyolcasokat ő? Sokkal
 jobban és buzgóbban szidják a függet-
 lenségi egymást s ami fő: ezt a szid-
 dást sokkal alaposabban el is hiszik az
 országban. Hiszen ők csak ismerik
 egymást!

Ez a taktika vezetett oda, hogy
 gomba módra buvik kimindenütt a föld-
 hől a volt liberális-párt utódja, a nem-
 zeti munkapárt. És nemcsak kibuvik,
 hanem meg is nő. Sok kerületben, ahol

„TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

Chantecler.

A nap kelte.

Rostand immár világhírre emelkedet drá-
 mája II. felvonásának III. jelenetéből a legelra-
 gadóbb, legpoétikusabb részt van alkalmunk az
 eredeti szépségeivel versengő fordításban kö-
 zölni. A fordítás Jánosi Gusztáv vál. püspök,
 nagyprépost avatott tollát dicséri:

A Kakas.

Nézz végi rajtam, Fácán s ha szemügyre veszed
 A termetem, talán feléri majd eszed,
 Hogy ki és mi vagyok? Körvonalam elárul,
 Hivatásomra ismersz a testem alkatárul.
 Nézd, mint a trombita, teremve úgy vagyok,
 Mint eleven vadászkiáltás gőrbére hajtva, hogy
 Kerengjen bennem és utat úgy törjön a hang.
 Rendeltetésem ez, mint uszás a halnak.
 Vájj! . . . S tudd meg, hogy kevély s türel-

[metlen vagyok

S ha karmaimmal a fűben kapargatok,
 Azt hiszed, hogy ez itt most valamit keresgél.

A Fácán.

Noshát szemet, magot, egyebet mit keresnél?

A Kakas.

Nem, nem; én ezeket sohase keresem.
 S ha mégis netalán találok, kegyesen,
 Csirkéimnek adom otthagya megvetőleg.

A Fácán.

Hát akkor folyton folyvást kapargatván a földet
 Mit keresel?

A Kakas.

Helyet, hol lábam megvetem.
 Mert megvetem a lábam, ha kezdem énekem,
 Nézd csak!

A Fácán.

Igaz. A tollad majd felborzolod aztán.

A Kakas.

Nem éneklek, ha csak nyóc karmam felsza-
 [kasztván
 A gyepet s félre rugván kemény kővecseit,
 A jó, tekete földet lábaim meglelik.
 A drága hazaföldöz szegezve, azt szorítva

Gyujtok dalomra . . . Fácán, és dalom fele

[títka

Ezzel megtejtve már . . . nem olyan ének ez,
 A melyet úgy tanul, keres az énekes,
 Ugy szívjuk, mint a nedvet az édes anyaföldből
 És mikor ez a nedv a torkomban össze felgyül
 És végül, mikor az ihlet reámszáll, megragad,
 S a hajnal rezgve ott vár a sötét bolt alatt:
 Megreszketek, miként fa lombja, galya végig,
 Elkezdve tarajamtól a tollam hegyéig,
 Szükség van reám, érzem, meg kell görbitenem
 Még jobban trombita, vadászkiáltás termetem.
 B-szél bennem a föld, mint öblében a csigának,
 Többé már nem vagyok csak holmi tollas állat,
 Szócsó vagyok, egy arra kirendelt harsóna,
 A melyen át égbe száll a föld harsogó szava!

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

És ez a kiáltás, mit a földről
 Föl-fől az ég felé a lény szerelme küld föl,
 Szilaj szerelmi szózat arany valamihez,
 Amit az emberi nyelv nappalnak nevez,
 S melyért minden eped: fenyő, hogy lássa
 [törzsén,

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t.
 hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bár-
 mikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem
 révén abban a helyzetben vagyok, hogy a
 versenyt felvehetem a fővárossal is.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

eddig függetlenségi képviselő volt, ma biztosra veszik a munka-párt győzelmét s a függetlenségek csüggedten keresnek valami jó embert, aki a zászló becsületéért hajlandó kitenni magát a biztos bukásnak. Ide jutott ez a párt, amely abszolút többség volt s mely szövetséges társaival együtt évtizedekre megalapította volna a maga hatalmát, ha egy kissé tovább lát az orránál. De nem látott, neki ment a falnak s most csüggedten, fáradtan kell számlálnia az előre látható veszteségeket.

De azért van egy vigasz: a nagy pipa most is füstöl. Kevés a dohányja. az sem valami finom, de füstöl rendületlenül s nagyot kacag, ha a másik nagypipás koma prűszköl az orrába fűt füsttől. Ingerkednek, civakodnak és füstölögnek s nem veszik észre, hogy eközben egy csomó nemzeti ideál, egy csomó szép álom is füstbe megy.

*

Az aurániai panama. Az Alkotmány ezeket írja:

Olvassóink még emlékeznek arra a gyanús honályos ügyre, amely a múlt nyáron az aurániai perjelség torontalmegyei szárcsai birtokának eladása körül keletkezett, amelybe egy Justh-párti zsidó képviselő, mint a vevő parcellázó bank egyik érdekeltje, egy Kossuth-párti képviselő pedig a Darányi földművelésügyi és Apponyi kultuszminiszter akkor, az ügy alapos tanulmányozása után felfüggesztették a vásárt és most jön egy »ideiglenes« kultuszkezelő és miután utódjának »prejudikálai nem akar« felmentése előtt egy nappal jóváhagyja a különös vásárt. Ugy hallottuk ezt a dolgot ma s miután a dolognak jogi oldala is van, Székely Ferenc végleges igazságügyminiszter véleményét szeretnők tudni Székely Ferenc volt ideiglenes kultuszminiszter ezen

A görbe gyökerek felturta gyalogösvény
Mohsöznyegén; a zab gyöngye szárlevelén,
A legkisebb kavics legkisebb szemcséjén.
Dalom dala mindnek, ki gyászolja éjszakán át
Fényét, színét, tűzét, gyöngyét és bokréját.
Kiáltásomban esd a harmat megeste rét,
Hogy ékesitse végre minden füve hegyét
Egy egy piciny szívárvány. E szózatban az erdő
Nyílásaira egy-egy tényes foltért könyörgő.
E kiáltás, mely rajtam keresztül át
Tör a kék égbe föl hallatva jajszavát,
Szava mindannak, ami mélységnek lakja mélyét,
Megfosztva napvilágtól s nem tudva mily bűnért;
A fagy szól, télelem, unalom benne mind,
Kinek elszedte az éj szerszámját, fegyverit;
A rózsa, mely remeg sötét magányban ülve,
Száradó széna, mely kívánczik a csűrbe;
A rozsdásodni kezdő kasza, sarió, melyet
Aratólány, kaszás a fűben kint felelt.
Mind, ami szép, fehér és unja, hogy nem

[ragyoghat;

És minden faja a sok ártatlan baromnak,
Kiknek titkolniok nem kell a tetteik;
A patak, mely óhajt láttatni fenékig,
— S mert oh éj, megtagad még a saját

[unokád is, —

aktusáról. Amit pedig legszivesebben vennénk az a népboldogító parcellázás köpenye alatt történt zsidó vásár megcáfolása lenne . . .

A politikai helyzet.

Tisza István grófnak váradi beszédével foglalkoznak a politikai körökben. Feltűnik mindenfelé, hogy a választói jog reformjáról teljesen hallgatott. Emiatt, hír szerint, Lukácsék neheztelnek is. Nem kell őket féltetni. Messze van még a választói reform. Addig nem fognak emiatt válást idézni elő.

Justh f lytatja körutját Szatmárban. Bizonyára ott is abcugolni fogják — Kossuthot. A Justh párt egyik szócsöve azt írja, hogy a ceglédiek jelöltet kérték Batthyánytól — Kossuth ellen. Batthyány kijelentette, hogy ezt nem teszi meg pártja. Még csak az kellene.

A Bud. Tud. megcáfolja azt a hírt, hogy a király áprilisban Budapestre jönne. Talán majd júniusban az országgyűlés megnyitására.

A király nem jön Budapestre.

A Budapesti Tudósító jelenti: Egy tegnapi reggeli lap azt a hírt közölte, hogy a király április 7-én Budapestre jön abból a célból, hogy itt különböző párti vezérpolitikusokat kihallgatáson fogadjon sőt közölte a kihallgatásra meghívandók névsorát is. Ez a hír annyira magánviseli az önkényes találgatás bélyegét, hogy illetékes helyen nem tartották szükségesnek reá reflektálni.

Miután azonban egy mai reggeli lap abban a körülményben, hogy ezt a hírt nem cáfolták meg, nemcsak ennek megerősítését látja hanem egyszersmind azt is következteti, hogy április elején válság lesz, felhatalmazták a Budapesti Tudósító-t anok megállapítására, hogy egy a jelzett hír, mint a belőle levont valamennyi következtetés rosszakaratu célzatos kobilás.

A kis-lakások építése.

Az együttes bizottság tárgyalása.

Nagyvárad város pénzügyi, valamint szépi és közlekedési szakbizottsága tegnapi délután együttes ülést tartott a kis-lakások építése tárgyában.

Rimler Károly polgármester elnöke alatt a bizottsági tagok nagy számmal voltak jelen.

Lukács Ödön tanácsnok ismertette az általa kidolgozott s nagy tanulmány alapján összeállított javaslatát, amelyet a múlt héten tartott lakásügyi bizottság ülése alkalmából már részletesen ismertettünk.

Rimler Károly elnök felemlíti, hogy aggályok vannak, miszerint a számítások szerint alig építhetők fel a kis-lakások. Óhajtja, hogy a főmérnök az aggályok eloszlására nézve nyilatkoznék s megnyugtatón a bizottságot, hogy a terv és költségvetés kizárja a meglepetéseket.

Köszeghy József főmérnök ismertette a terveket. Az egész telep higiéniának megfelelően van tervezve. A költségvetés városi egységárak alapján lett elkészítve. Nagyobb gondot okoz, hogy az alapozás, a kijelölt helyek laza talaja miatt. Ezért lakásonként még 5 koronát kellene felvenni, épen az alapozás miatt. A számítás reális s azért garanciát vállal.

Dr Grósz Menyhért üdvözli a tanácsot, ezt kezdetnek nagyon helyesli. Rámutat kapcsolatosan arra, hogy szükség-lakásokról is kell gondoskodni. E nélkül a kitűnő közegészségügyi törvény nem hajtható végre. Borzalmas, istálló-szerű lakásokból nem tudják a családokat kiköltöztetni. Indítványozza, hogy monadják, hogy szükségesnek tartják legalább 10—15 barakszerű szükség-lakás elfogadását.

Dr Berkovits Ferenc üdvözli a tanács elöterjesztését. De tovább menne, a vagyonosabb humánus embereket kérnék fel anyagi, de fő-

A Kakas.

És előre hirdelve győzedelmét
Dalom oly tiszta, büszke, parancsoló felettébb,
Hogy reszket rá a látkör s pirulva a szavam
Fogadjal

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

Dalom cseng! Hasztalan
Kezd alkudni az éj s szürkületet ajánlgat,
Dalom cseng és egyszerre . . .

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

Mily varázslat!
Látom magam, hogy én is biborvörös vagyok,
És hogy én, a Kakas, fölkeltem a napot!

A Fácán (megrettenve.)

Chantecler!

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabezzerzésre-

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
Rákóczi ut
(Uri casino épület)
Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

leg erkölcsi támogatásra. A szegény munkásokról kell gondoskodni. Minden csoportban olyan közös helyről kellene gondoskodni, hova a munkások nappalra gondozásra elvihezzék gyermekeiket.

Dr Molnár Imre szintén magáévá teszi az ügyet s még progresszív adóztatás útján is keresztülviendőnek tartja, pl. az 500 vagy 1000 korona adófizetőkénél. Az élelmezésnél több a jó lakás, mert erre kevesebbet ad a szegény ember. A gazdagabb embereket erre a célra némileg meg lehet terhelni. A helyre nézve aggálya van; pl. az egyik a 3-ik vashíd főhöz közel lenne, ahol később a városrész fejlődését gátolná. A lakbért egy és két szobás közt aránytalannak találná 140 és 180 koronával szemben. Talán ezt később lehetne megállapítani.

Rimler Károly rámutat, hogy az államsegélyt csak teljesen kidolgozott adatok alapján kérhetik.

Köszeghy József főmérnök a helyeket magyarázza. Az volt a cél, hogy a munkások részére jó forgalom biztosíttassék.

Dr Thury László azt hiszi, hogy a költségvetési számítások alapján nem lesz vállalkozó. Ne kössük az építést árlejtéshez, hanem kérjük meg a minisztert, hogy a házi vállalkozóval készíthetessék el a házakat.

Rendes Vilmos, aki jelenleg házi vállalkozó, kijelenti, hogy a mai munkadíjaknak a felvett árak nem felelnek meg. Ilyen árért a város nem kap vállalkozót.

Köszeghy József megtefelelőnek tartja az árakat. Legfeljebb a város maga készítteti a téglát.

Balogh Döme nem fél, hogy nem kapunk vállalkozót. Csak az mondják ki, hogy albertbe ne lehessen a lakásokat kiadni.

Rimler Károly oly képen véli a kérdést megoldani, hogy ha esetleg többé kerülne az építkezés, esetleg a lakások bérét némileg emélnék.

Fried Ferenc mellett van, hogy az összes munkáslakásokat egy helyre építsék. Egy szobás lakásokat kellene építeni s csak 20 százalékat két szobásnak. Így több lakást lehetne építeni.

Dr Molnár Imre ellenkező véleményben van. Csak a nagyobb családokról akar elsősrban gondoskodni s ezért van szüksége a 2 szobás lakásokra. A bizottság az előterjesztést változatlanul elfogadta.

Az Országos Katolikus Iskolaegyesület működése.

Elkeseredett harc iadult meg az egész országban, kié legyen az iskola? Mi katolikusok eddig nem sokat törődtünk a hangzatos jelszavakkal, mert oly jogos tulajdonának tekintettük az egyháznak az iskolát, amelyhez kétség sem férhet. Az élet azonban keserű tapasztalatokra juttatott. Ma itt, holnap amott veszünk egy-egy iskolát, ami egyszersmind egy-egy ősi védőbástyának feladását jelenti. Pedig, hogy az iskolatulajdonlog mily felette fontos érdeke a családnak, társadalomnak és hazának, azt fényesen igazolják a francia állapotok. Vallásérkölc nélküli tanítás, nevelés csak a zűlés útjára sodorja az emberiséget.

Keresztény társadalmunk kezd is már felocsudni. Mind többen sorakoznak a Katolikus Iskolaegyesület zászlaja alá, mely feladatául

tűzte ki: **fönntartani, védeni és fejleszteni a katolikus magyar iskolát.** Az egyesület élén mint alapító tagok ott vezetnek: Vaszary Kolos bíboros hercegprimás, Várossy Gyula érsek, Bende Imre, Csernoch János, gróf Széchenyi Miklós, gróf Zichy Gyula megyéspüspökök, dr Belopoczky Kálmán tábori püspök, Gräffel János prelátus, a pécsi széles káptalan, a budapesti Katolikus Kör, őgróf Pallavicini Edéné. Alig bontotta ki az iskolaegyesület zászlaját s az ország minden részéről jönnek a tagok, mi mellett bizonyít, hogy ezen egyesület megalkotása mindég sürgős közszükségletként jelent meg pusztuló iskoláink megmentésére.

Eddig a taggyűjtés eredményesen nem vezetett volna célhoz. A Népszövetség és Sajtóegyesület mellett egy harmadik nem kevésbé fontos célt szolgáló intézmény agitációja csak zavarólag hatott volna s erőt is szétforgácsolta volna. Most azonban, midőn a lelkes katolikus tábor már öntudatra kezd ébredni, elérkezettnek látjuk az időt, hogy a katolikus iskolák megmentésére segédkezettet kérjünk minden rendű és rangú öntudatos katolikustól. Nem sokat, csak egy koronát kér a Katolikus Iskolaegyesület a keresztény szivektől. Rendes tagsági díj 1 korona, vagy egyszersmindenkorra 25 korona; alapító tagság 400 korona; pártoló tagság 100 korona és végül pártoló tagság 50 korona.

Az egyesület jövedelmét keresi azonkívül az egyházi iskola és templomi javak egységes biztosításával. Ezt a jövedelmi forrást a protentések mutatták meg, kik ezzel sok egyházat és iskolát tartanak fenn. Az első esztendő nehézségeit leküzdöttük ugyan, de még nem értük el a kielégítő eredményt. Ennek dacára a katonai egyházmegyéknek már eddig is legalább tízesztendőre évi 183233 koronát, a pécsi egyházmegye iskolának évi 1630 koronát stb. juttathatunk.

A katolikus iskolaegyesület nem gyűjt tökélet, honnan a közszükséglet sürgős kielégítésén fáradozik. Már eddig is több iskolát mentett meg a pusztulástól. Az elmúlt évben két kiváló tanítót a főhatóságok javaslatára 200—200 koronával jutalmazott, azonkívül 600 korona értékű hitbuzgalmi és tudományos munkával 18 tanítót jutalmazott. 800 koronát iskolai felszerelésekre fordított, hogy így az állam segély kieszközölhető legyen. Szóval már a kezdet-kezdetével oly kecsgető eredményeket értünk el melyek bazeletlenül szolgálnak a jövőre Eltet a remény, hogy a mi Katolikus Iskolaegyesületet, mely a trónörökös vezetése alatt 100000 rendes taggal rendelkezik, mi csak a rendes tagsági díjakból befolyó 200000 koronát jelent a Katolikus Iskoláknak.

Jól tudjuk, hogy a tudás hatalom. E hatalmat most az Istentelenség az egyház és trón megdöntésére akarja megkaparítani. Amde az öntudatra ébredő katolikus tábor minden cselvetéssel és furfanggal szembe fog állani.

Azonban ne feledjük azt, hogy szervezett ellenséggel, csak szervezett tábornak lehet a siker reményében harcba szállni. Azért sorakozzék minden katolikus az: Országos Magyar Katolikus Iskolaegyesület (Budapest VIII ker. Szentkirály-utca 28.) kibontott zászlója alá, hogy Krisztus szelleme legyen az iskolák világitó szövétneke a jövőben is.

Urbányi József.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kör böjti estélye a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kör záróünnepélye a püspöki palotában.

Dr Baróthy Ákos főorvos nyugdíjazása.

— A nyugdíjbizottság ülése. —

A nyugdíjbizottság tegnap délután tartott ülésében nyugdíjazták Nagyvárad város ezidő szerint legrégibb, érdemes tisztviselőjét dr Baróthy Ákos városi főorvost. Harmincháron évig szolgált dr Baróthy Ákos Nagyvárad város közegészségügyét, lelkiismeretes buzgalommal, odaadással, hivatásának fontosságától eltelve. Ez a három évtizedet meghaladó becsületes munka szerezte meg számára az általános tiszteletet és becsületet úgy a törvényhatóság, mint az egész város közönsége részéről.

Egészségi állapota egyidő óta hanyatlott s mikor hónapokkal ezelőtt hosszabb szabadságra ment, már mindenki tudta, hogy megrongált egészsége miatt nem is foglalja el többé hivatalát, hanem a hosszú, becsületes munkával jól kiérdemelt nyugugalomba vonul.

Ezelőtt pár héttel kérte nyugdíjazását.

Baróthy Ákos 1874-ben lépett Biharmegye szolgálatába s az élesdi járás orvosa volt másfél évig. 1877-ben neveztetet ki Nagyvárad városához kerületi orvosnak. 1878-ban mint tartalékos katonai főorvos résztvett a boszniai okkupációban. 1899-ben dr Hoványi Ferenc főorvos halála után neveztetet ki Nagyvárad város főorvosává. Azóta fokozott buzgalommal vezette a város főorvosi hivatalát. Kiváló érdeme, hogy különösen az időnként fellépett járványok elfojtása körül fejtett ki nagy buzgalmat s szerzett elvülhetlen érdemeket. Elismeréssel fáradozott a Sztaroveszky gyermek-kórház létesítésén s a járványkórház fejlesztésére állandóan nagy gondot fordított. Ennek a gondoskodásnak tudható be, hogy a miniszteri kiküldött orsz. közegészségügyi felügyelő mintaszerűnek jelentette ki a nagyvárad Szent László kórházat. A város közegészségügyi bizottságban mint előadó, mindig elismerést szerzett szakvéleményeivel és javaslataival.

Midőn most a közszolgálat teréről visszavonul, elismerés és hála kíséri.

*

Nagyvárad város nyugdíjbizottsága tegnap délután tartott ülésében több városi alkalmazottat és tisztviselőt nyugdíjazott.

Dr Baróthy Ákos városi főorvost saját kérelmére, egészségi okokból nyugdíjazták. A viszonosság alapján beszámították a Biharmegye-nél töltött másfél évi szolgálatot s így a milleniumi esztendő beszámításával 36 évi szolgálat után évi 3867 kor. nyugdíjat állapítottak meg részére.

Nyugdíjazták még Réti József címzetes rendőrszakaszvezetőt és Farkas Lajos kérésbesített.

* **Főispáni installáció a megyén.** A vármegye tavaszi közgyűlésének legkimagaslóbb tárgya kétségtelenül az új főispáni installációja lesz. Amint már megirtuk a beiktatásra nem

hivnak össze külön rendkívüli közgyűlést, hanem a rendes közgyűlésen első tárgynak veszik fel. A beiktatás után a rendes közgyűlés tárgysorozatát tárgyalja vármegye. A megüresedett alispáni állást csak a júniusi közgyűlésen fogják betölteni, addig pedig az alispáni teendőket Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző fogja végezni. Az alispáni állásra *Keszthelyi Zoltán* visszalépése folytán most már egyedüli pályázó *Fráter Barnabás* derecskei főszolgabíró akinek megválasztása így kétségtelen.

* **Lueger.** Bécsből táviratozzák: Lueger állapotáról ma reggel a következő bulletint adták ki: Hőmérsék 36,7, érverés 84 csekélyebb minőségben. Vesefunkció változatlan. Táplálkozás igen csekély. Csuklás még mindig fellép. Nagy testi gyöngeség. Ótudat tiszta. — Bécsből tudósítónk táviratozza: Lueger ma ismét rosszabbul van. Az orvosok mai vizsgálatuk alapján konstatálták, hogy a beteg ereje a legutóbbi látszólagos javulások dacára lassan bár, de folytonosan hanyatlak. — Mután a mesterséges táplálás különböző módjaival nem boldogultak, ismét a természetes tápláláshoz folyamodtak, de ugyilátszik, hogy ez sem fog menni. A polgármester éjjel és ma reggel többször rosszul lett, de mindazonáltal szellemileg friss. Új uremikus rohamtól tartanak.

Mint Bécsből jelentik: Lueger állapota ismét rosszabbra foreult. Az orvosok nála ma reggel az erő további hanyatlását állapították meg. Legnagyobb baj a betegnél, hogy egyáltalában nem akar táplálkozni. A beteg éjjel és ma reggel többször rosszul lett.

* **Bárá Madarassy Beck dr felolvasása.** Holnap, vasárnap folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor tartja meg bárá *Madarassy Beck dr* a Magyar Jelzalog Hitelbank h. vezérigazgatója már jelzett felolvasását, a készízetések felvételéről. A városháza közgyűlési terme ezen közgazdaságilag esemény számba menő értekezés alkalmából egyesíteni fogja magában nemcsak az érdekelt kereskedő és iparos világot, de városunk sőt megyénk egész művelt társadalmát is. A Biharmegyei Pénzügyintézet Tisztviselői Szövetsége nagy apparátussal dolgozik a fogadtatás előkészítésére és a felolvasás megtartása körül, mely ténykedésben Nagyvárad város polgármestere és a Szövetség diszelnöke dr. Hoványi Géza is a legélénkebben résztvesznek. Ezzel egyidejűleg kétféleképpen mindazok, kik a vasárnap délelőtt 1 órakor a Vigadó tükör-termében tartandó társasbédén is résztvenni óhajtanak, hogy tekintettel az eddig jelentkeztek nagy számára és a helyiség térbeli viszonyaira, részvételi szándékukat a mai nap folyamán Fleischhacker Hugónál (Polgári Takarékpénztár) bejelenteni sziveskedjenek. A bankett jegyek egyéhként bármelyik helybeli pénzügyintézetnél is átvehetők. Bárá Madarassy Beck Gyula dr és a fővárosból jövő vendégek ma, szombat este érkeznek városunkba. A perronon ünnepélyes fogadtatás várja őket.

* **A köztisztviselési szabályrendelet tárgyalása.** A múlt szerdáról elhalasztott ülését hétfőn, március hó 7-én délután 5 órakor tartja meg Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága. Az ülésen a városi főorvos jelentésén kívül a köztisztviselésről alkotott szabályrendeletet tárgyalja a szakbizottság.

* **A jövő évi választók összeírása.** Nagyvárad város központi választmánya hétfőn március hó 7-én délután 4 órakor ülést tart a

városházán, amelyen a jövő évi választók névjegyzékének összeállítására teszik meg az előkészületeket, nevezetesen kiküldik az összeíró bizottságokat, város részenként.

* **A tanítók lyonumi előadása.** A tanítók központi köre, amely Bodnár János elnök vezetése alatt elismerésre méltó működést fejt ki, ma szombaton este folytatja sorozatos előadásait a régi közs. fiúiskolában. Ezúttal Bodnár I. közs. isk. igazgató tart előadást a világegyetem kóborlóiról. Az érdekes előadásra ezúton hívja meg az egyesület elnöksége a tanítókat, a Réti Társaskör tagjait s általában az érdeklődő polgárokat. Az előadás teljesen ingyenes s 6 órakor kezdődik.

* **Az állami számvevőszék elnöke meghalt.** Rakovszky István valóságos beisk. titkos tanácsos, a legfőbb állami számvevőszék elnöke Budapesten meghalt. Hosszabb idő óta szenvedett orbáncban. Az orvosi tudomány mindent elkövetett, hogy a kiváló férfit az életnek megmentse. De a leg gondosabb kezelés és legújabb ápolás sem segíthetett rajta. Az időskor betegsége ma délelőtt véget vetett életének. Az elhunyt nagy szabadkőműves volt, csak akkor lépett ki a páholyból, mikor titkos tanácsos lett.

* **Meglőtt cigány.** Csaknem halállal végződő baleset történt tegnap délelőtt a krajovai erdőben. Az ottani erdőőr ugyanis Kovács Pável cigánykováccsal a rendes körutját teljesítette, mikor egy golyóban megboltolt és elesett. Esés közben a szolgálati fegyvere oly szerencsétlenül került maga alá, hogy elsült és a golyó Kovács lábszárába furódott. A megsebesült cigányt a tenkei járási orvos operálta meg. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

* **Elhunyt csendőrmester.** Szántó László béli csendőrmester tegnapelőtt tüdőgyulladásban meghalt. Az elhunyt 23 éves volt és mint csendőr mindenkor tanujelét adta a pályára való alkalmatosságának. A fiatal ember a múlt évben meghűlt és tüdőgyulladást kapott, melyből a leg gondosabb kezelés sem tudta megmenteni. Szántó László temetése nagyrészt mellett folyt le.

* **Árverés a városi szőlőtelepen.** Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy a városi szőlőtelepet beszünteti. Ezen határozat alapján a városi tanács akként intézkedett, hogy a telepen levő szőlőoltványok, vadalanok és más felszerelések, árverésen eladassanak. Az árverésre vonatkozólag a következő árverési hirdetményt adták ki: A városi szőlőtelepen levő mintegy 4000 db szőlőkaró, 5500 db gyökeres fás ojtás, 1600 db gyökeres zöld ojtás, 4400 sima zöld ojtás, 1800 db gyökeres ripária vessző, 15000 db sima ripária vessző, továbbá a telepen található felszerelési tárgyak 1910. évi március hó 10-én délelőtt 9 órakor a helyszínen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés s azonnali átvétel kötelezettség mellett el fognak adni. Nagyvárad, 1910 március 4-én. Komlóssy József, g. tanácsnok.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 5, 6, 7 és 8-án a következő érdekes mozgófénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Élet Abessinában. 2. Kétségbeesett gyermekszív. 3. Pali, mint tanonc. 4. Sárga ördög. 5. Nők, mint rendőrök. 6. B. u. é. k. 7. Fantasztikus kertek. 8. Margareta Pusterla. *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. — Kitérő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos,

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkekben **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatickek kaphatók.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző-csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámháritókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.

TÁVIRATOK

Fordulat a Hofrichter-ügyben.

Grác, márc. 4. Itt letartóztattak egy Hulibsevic nevű asszonyt, aki már szerb kémkedéssel többször volt vádolva. Az asszony Hofrichter főhadnagyot ártatlannak mondja. A mérgezés alkalmával ez az asszony egy budapesti gyógyszerárban nagymennyiségű ciankálit vásárolt. Nagyon valószínű, hogy Hulibsevic követte el annakidején a tiszték ellen a mérényletet.

A berlini tüntetés.

Berlin, márc. 4. A legutóbbi tüntetések miatt a királyi palotát megerősítették. A palota és a kormány épületei kétszeres katonai őrséget kaptak. Újabb tüntetésekre van kilátás.

Harminc millió kongó frank.

Brüsszel, márc. 4. A kamarában tegnap interpellációt intéztek a gyarmatügyi és igazságügyi miniszterhez ama milliók dolgában, amelyeket Lipót király a kóburgi, brüsszeli és délfranciaországi alapítványoknak szánt. Az elhunyt király hagyatékában tudvalevőleg harminc millió frankot találtak kongó értékekben, amelyeket a király a Kongó állam átadása alkalmával magának megtartott és az interpellációk azt mondták, hogy az elhunyt király ezeket az értékeket elsikkasztotta. Lónyayné grófné és Klementin hercegnő lemondtak arról, hogy e harminc millió miatt pert indítsanak, míg ellenben Lujza hercegnő kijelentette, hogy minden körülmények között pereskedni fog. A gyarmatügyi miniszternek nem maradt egyéb hátra, minthogy kijelentse, hogy a király őt félrevezette és ennél fogva ő sem tehetett egyebet, mint hogy a maga részéről ő is félrevezesse a kamarát. A miniszternek eme nyilatkozata nagy feltűnést keltett. Az interpellálók könnyelműséggel vádolták és egy liberális képviselő ezt kiáltotta közbe:

— A miniszter tévedésbe ejtette a kamarát, ha egy miniszter ezt teszi, akkor mennie kell!

Az interpelláció tárgyalásának folytatását mára halasztották.

Egy szerény igényű, jóra való

gazdasszony

azonnal alkalmazást nyerhet.

Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Sasfiók.
 Vasárnap: délután: A botrány, este: Vig-
 özvegy.
 Hétfő: Vig özvegy.
 Kedd: Sasfiók, (Gózonnal)
 Szerda: Kis cukros. (Ujdonság.)
 Csütörtök: Kis cukros.
 Péntek: Kis cukros.
 Szombat: Trenk báró.
 Vasárnap: Nagymama.

A március havi műsor.

Nagyvárad városi színügyi bizottsága tegnap délután dr. Hoványi Géza elnöklete alatt ülést tartott amelyen jelen voltak: Harmathy Károly, Rimler Károly, dr. Pász Sándor, Stark Gyula, dr. Mihály Lajos, Kőszeghy József, Juricskay Barna jegyző és Erdélyi Miklós színházigazgató.

Az ülésnek egyetlen tárgya volt a március havi műsor bemutatása. Az igazgató március hónapra a következő darabokat tűzte ki előadásra:

Nagymama, A kiscukros (új vigjáték), Cedra, opera (új), Fiam a huszár (Marion Manó bohózat), Becsület, Szegény Jonathan, Fra Diavolo opera, Sas fiók, Trenk báró (új kiosztással), Kuruc Feja Dávid, Tatárjárás, Luxemburg grófja (új), Ismerd meg magad (új színmű).

Tehát a műsorban öt új darab van, ezenkívül Fra Diavolo opera, amelyet már évtizedek óta nem játszottak Nagyváradon.

Luxemburg grófját mesés kiállításban adja elő a színtársulat.

A műsort tudomásul vették és elfogadták.

Bejelentette elnök, hogy a jövő szezonra leendő szervezkedés, e tleg a helyi reformja céljából érdekes statisztika összeállításán dolgozik, továbbá tekintettel arra, hogy Erdélyi szerződése 1911-ben lejár, ezzel a kérdéssel is foglalkozik s legközelebb a dolog a bizottság elé kerül.

A Góth-pár vendégszereplése tegnap fejeződött be a Taitun előadásával. Őt estén át zsufozásig megtöltötte a közönség a színházat s nagy érdeklődés mellett a kitűnő drámai előadások szinte elfeledtették a közönséggel, hogy nincs zenekarunk. Góthék tegnap a Taitunban bucsuztak közönségünktől, ismét remek alakításokkal. Góthné Kerner Ilonája és Góth Lindnere egyaránt megérdemelték azokat a viharos ovációkat, melyeket provokáltak. A vendégszereplések mind az öt estén át kiváló élvezetet szereztek közönségünknek, azonban arról is meggyőztettek bennünket, hogy a vendég művészek mellett a mi társulatunk sem törpült el. Sőt egészen jól érvényesült, a mi a drámai személyzet tehetségének és készségének kétségtelenül igaz próbája.

Dióssy Nusi Bélben. Nagyvárad közönségének becézett primadonnája, Dióssy Nusi 12-én Bélben fog fellépni egy nagyszabású kabarett előadásban. Az előadást a béli kaszinó rendezi. A kabarettársulat az aradi színészek és színésznők adják elő. Az előadás, mely a kaszinó javára lesz rendezve, óriási sikerűnek ígérkezik, amennyiben már eddig is nemcsak Nagyváradról, de Aradról is sokan jelentették be részvételüket.

A bécsi zenekar a színházban. Nagyvárad zeneértő közönségére a Szigligeti-színházban a mai naptól ritka művészi élvezet vár. Ma este ugyanis nagyszerűen képzett zenekar foglalja el az orkesztert, a most Nagyváradra helyezett 101-ik ezred zenekara játszik a színházban a mai naptól. A bécsi közönség kényes ízlése szerint van kiképezve ez a zenekar, mely eddig Bécsben működött s nem egy pompás hangversenyen vonta magára a zeneértők figyelmét. A legdivatosabb zeneszámokat hozza magával ez a zenekar, a legkitűnőbb összjátékkal. Ma este a Sasfiók előadása előtt mutatkozik be a nagyvárad közönségnek az új zenekar egy rendkívül hatásos nyitány eljátszásával.

Sasfiók. Emlékezetes szép, forró sikerű estéi voltak a Szigligeti színháznak azok az esték, melyeken a Sasfiók került színre. Rostandnak, a franciák e legünnepeltebb írójának egyik legszebb remeke ez, amelyben a költői szépségek és finomságok vetekednek a jelenetek hatásainak mesterei erejével. A színpad nagy ismerője s a szépségek bőkezű osztogatója Rostand és ebben a drámájában különösen sok a külső, hatáskeltő részlet. A színház igazgatósága most új díszletekkel, a rendezés új felfogásával fogja érvényesíteni ezeket a dekoratív szépségeket, úgy hogy a Sasfiók ma egészen új köntösben, meglepő pompájában fog a közönség elé kerülni. A reichstadti herceget ma este É. s. y. Emilia személyesíti.

A vasárnapi előadások. Vasárnap úgy a délutáni, mint az esti előadás telt házzal ér demel. Délután a nagy hatású Bataille-dráma. Botrány kerül előadásra. Ez a darab szenzációs sikereket aratott nemrégiben s most ugyanazon szereplők lépnek föl benne. — Este a Vig özvegy fogja újból gyönyörködtetni az operettek kedvelőit. Az új bécsi zenekar maga is eseményszámba megy, ee a Vig özvegyet is új díszben állítják ki ez alkalommal. Maga a darab ujdonsággal is fog kedveskedni, a híres Nő, nő, nő színdarab most nemesak a férfiak, hanem a nők is fogják énekelni, még pedig szenzációsan ötletes új formában. A vasárnapi előadásokra jegyek már válthatók a pénztárnál.

EGYESÜLETEK.

Uj katolikus olvasó kör. A nemzetiségi szempontból exponált helyen fekvő Bélyenyér község színmagyar katolikus népe egyrészt katolikus és magyar önértetének és összetartásának ápolására, másrészt közhasznú ismereteinek bővítésére, társadalmi műveltségének emelése és nemes szórakozása végett kath. olvasó kört alakított. Az elmúlt vasárnap (febr. 27.) tartott alakuló gyűlésen mindjárt először 60 tag lépett az olvasó körbe.

A pénztáratéti tisztviselők gyűlése. A Bihar megyei Pénztáratéti Tisztviselők Szövetsége 1910 március 20-án d. e. 11 órakor tartja meg Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnok olvasótermében I. évi rendes közgyűlését, melyre a 1. tagokat ezennel meghívjuk. Nagyváradon, 1910 március hó 1-én. Markovits Sándor, elnök. Kelen Béla, főtitkár. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó: Markovits Sándor. 2. Évi jelentés. Előterjeszti: Kelen Béla főtitkár. 3. Zárszámadások és az 1910. évi költségvetés bemutatása. 4. Választások. 5. Esetleges indítványok. 6. Felolvasás. Tartja: Szász János a Magyarországi pénztáratéti tisztviselő egyesületek főtitkára.

Igazságszolgáltatás.

Márciusi esküdtek.

Március havi esküdtek névsorát a kir. törvényszék Bary József törv. elnök vezetésével sorsolás útján a következőkben állapította meg.

Rendes esküdtek:

Dr. Géher Lambert ügyvéd.
 Frankó Endre ügyvéd.
 Krausz Béla sörgyáros Peceszőllős.
 Szacsavay Akos ügyvéd.
 Szücs Izso ipariskolai igazgató.
 Láng József kereskedő.
 Eröss Rezső püspökségi jószágigazgató.
 Juricskay Imre földbirtokos Mezőtelegd.
 Mezey Lajos kereskedő Csökmő.
 Porsár István birtokos B. Hjfalu.
 Bogdány Béni földbirtokos B-Nagybajom.
 Weisz Ernő gyárvezető.
 Dayka András földmives Bihar-püspöki.
 Puskás Lajos ny. árvászéki ülnök.
 Lukács Ödön tanácsos.
 Moskovits Miksa bankigazgató.
 Dr. Wallner Odön megyei főügyész.
 Kiss Dániel ref. kántor Komádi.
 Gyenge Imre szabó Nagyszalonta.
 Fuszek Lajos irodatiszt.
 Pikász István bankpénztárnok Berettyó-
 ujfalu.
 Bartos Elemér megyei aljegyző.
 Beczkay Lajos kereskedő.
 Balogh Ferenc ref. lelkész Margitta.
 Kugler Albert kereskedő.
 Batony Zsigmond kerékgyártó Mezőte-
 legd.
 Kappel György tanár.
 Ullmann Sándor kereskedő.
 Weingärtner Anyor titkár.
 Fischhof Frigyes püspökségi számtiszt.

Helyettes esküdtek:

Fóris Mihály, Bencz Gyula, Kezdődy Géza,
 Hanga János, Voszka Ferenc, Török Sándor,
 Tokai János, Fábry Károly, Szücs Ferenc,
 Varga László.

Gyilkossági kísérlet.

Erdekes bűnper foglalkoztatja a nagyvárad esküdtszéket, melyet három napra tűzött ki a kir. törvényszék. Sarkad községben a múlt év április 26-án éjszaka rejtélyes gyilkossági kísérlet történt Kiss Károly házában. Az istállóban éjfél tájban akkor még ismeretlen tettes reá támadt az ott alvó Kiss János nevű legényre s azt egy fejszével háromszor oly erővel vágta fejbe, hogy kevésbe múlt, hogy súlyos sebeibe be e nem halt.

A legény csak napok múltán jött eszméletre s csak akkor fogta el a csendőrség a tettest Stáj György személyében. A tettes eleintén tagadott mindent, de később, mikor szembesítették a sértettel beismerte bűnét s töredelmes vallomást tett, hogy ő követte el a gyilkossági kísérletet, melyre a sértett mostoha anyja Kiss Károlyné biztatta fel.

A tegnapi tárgyaláson, melyen Korn Lajos elnökölt, a vádlott szintén beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy neki szerelmi viszonya volt Kiss Károlynéval, a sértett mostoha anyjával, miért a fiu haragudott úgy reá, mint mostoha anyjára.

Nem egyszer keletkezett ebből szóváltás az anya és gyermeke között, mi bizony sokszor veszekedéssel, sőt tettelegességgel is végződött. Február végén lehetett — mondja a vádlott — szintén szóváltás támadt a sértett és mostoha anyja között. Ezután az asszony kérte őt, hogy tegye el láb alól Kiss Károlyt, hogy ne álljon

sommi szerelmük útjában. Ő először hallani sem akart a dologról, de később, mikor őt is sértegetni, sőt fenyegetni kezdte, Kiss elhatározta, hogy enged szeretője kérésének s megöli a legényt.

Április 26-án éjszaka belopódzott az istállóba, hol Kiss János aludni szokott s fejszével három csapást mért annak fejére s aztán elrohant véres tetteinek színhelyéről. Ismételtelen kijelenti azonban, hogy Kiss Károlyné felbujtására követte el borzalmas tetteit.

A másik vádlott Kiss Károlyné, ki bizony már nem fiatal asszony és mégis bilincsekben tudta tartani a fiatal legényt Száj Györgyöt a vizsgálat során ép úgy, mint a tegnapi tárgyaláson tagadta, hogy része lenne ebben a bűnügyben.

A tegnapi tárgyaláson is tagadta, hogy ő bujtotta volna fel a legényt a gyilkosság végrehajtására. A vádlottak kihallgatása után a tanukra került a sor, kik leginkább lényegesen bizonyítékokat hoztak fel a vád megerősítésére.

Erdekes vallomást tett Szilágyi Mihály községi jegyző, ki a vádlottak közt fennálló viszonyt bizonyította. mit Kiss Károlyné nagyrésztben tagad.

A tárgyalást Korn Lajos elnök mára hatotta el. Ítélet hozatal hétfőn délelőtre várható.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátözsde határidői.

Budapest, márc. 4.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdözsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	531.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	597.50
Közúti vasút	552.—
Városi villamos vasút	269.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. márc. 4.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	95.50
Osztrák járadék papirban	— —	186.—
Osztrák járadék ezüstben	— —	145.—
Osztrák járadék aranyban	— —	97.25
Osztrák korona járadék	— —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	— —	197.00
Magyar hitelbank-részvény	— —	151.25
Osztrák hitelbank-részvény	— —	73.—
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
London vista	— —	831.50
Páris vista	— —	589.50
20 frankos (Napoleon)der	— —	19.02
Német birodalmi márka	— —	117.65
20 márkás arany	— —	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	— —	93.95
Tisza-szab. es szegedi sorsjegy kölesön	— —	40.90

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Írta: White-Melville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

9

Bizalmas mosolyal szólítja a leányt hogy figyelje meg az ő eljárását. — Sokan, — mondá — egy csóvét csak egy golyóval töltenek meg; én így teszek és ritkán téveszem el a célpontot.

— Miért tesz bele kettőt?

A puská tusáját lábára téve és annak csóvét kezével simogatva, Péter az ő rendszerét nagy ünnepélyességgel kezdte magyarázni.

— Régi erdőszőlőt tanultam ezt, aki medve és farkasnyomra vezetett és a kívül lesbe jártam a zergékre. A szegény öreg Antall a múlt ősszel halt meg s nem kétkedem most már, hogy Szent Huberttel együtt van a paradicsomban. De, Rózsika, tudja-e, minek hívják ezt?

— Kegyetlenségnek — gyilkolásnak — vérengzésnek! Vagy minek mondjam?

— Balla marica a neve ennek. És Rózsika, ebben erkölcsi tanúság is van! A hol egyenkint mindenki hibázna, a kettőnek egyesítve sikerül a kívánt hatást előidézni. Lásza, ezeket most egy márkás puska per tetelére be fogom verni és e földön semmi sem fogja többé azokat egymástól elválasztani. Még a halál sem, mert szorosán egymás mellett lesznek feltalálhatók annak az átkozott fenevadnak a szívében. Rózsika, maga megért engem? Én durva. otthon felcsap-redett, otrombán öltözött legény vagyok, félig sem elég jó magához, de

erős kezem és szerető szívem van. Az egyik a magáé volt régebb idő óta, mint gondolná és ami a másikat illeti.

Egy borzasztó lövés a kunyhó ajtajára s egy sikoltás Péter hallgatójának ajkáról félszakitá az ő szavalását s arra indítá, hogy a puska port berázza puskájának lakatjába. A farkas, melynek éhségéről elég tanúságot tón az a hevesség, melylyel az ajtó nyílásánál szaglászott, most oly erős támadást intézett körmeivel és fogaival az ajtó ellen, hogy a gyenge famű és a törékeny retesz alig látszott képesnek annak ellentállhatni.

— Bizony, Péter! — kiáltá Rózsika, halál-sápadtan, de bátor homlokával szeretője háta megégett; — ő benn lesz, egy perc sem telik bele.

— Az hatvan másodperc, — volt Péter nyugodt válasza, — hosszú idő, ha arról van szó, hogy jól célba lehessen őt venni.

A leány rémületében büszke volt rá, hogy Péter oly hidegen, oly nyugodt biztonsággal állt ott. Mindjárt ezután csend következett. Visszahúzódott-e a vad, hogy egy más bejárót keressen, vagy újabb támadást akar az csinálni több társa kíséretében? Rózsika mit sem tudva a vad állatok szokásairól, meg volt arról győződve, hogy pár másodperc alatt az egész ajtó be lesz törve a farkasok farkájától.

Péter kinyitá az ablakot és kitekintett. Az ilyen téli éjszakák olyan világosak, mint a nappal. A farkas sikertelennek találván erőlködését, hogy bejuthasson, vissza sompolygott az erdő felé. Hosszu, karcsu körvonalait határozottan ki lehetett venni a havon és megállt esztelenül, hogy egyet kaparjon.

Sikertitő durranás, az ablaktáblák csörrenése, egy sikoltás a nagymamától és a szoba tele lett füsttel; aztán Rózsika fölkapagott és kezével tapsolt, mert a farkas halva terült el, hogy meg se moccant s a golyópár éppen a szívébe lúródott.

— Nem gyakran hibázok, — szóló Péter gondosan ujr megöltve legyverét. — Jó éjszakát, Rózsika, azt hiszem, ez az uracs nem igen fogja kegy edet többé zavarni.

(Folyt. köv.)

A vállalkozásomat keltette

Dr. YUSSEFIOU SYDIA.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Gümőkór (tüdő)

Köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“ csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

Sirolin irodalmat M. 15. kívánatra ingyen és bérmentve küld F. Hoffmann-La Roche & Co., — Wien III/I, Neulinggasse 11.

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

mindig egyenlő minőségben lesz elő-
állítás.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

**Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat**
mérsékelt árakon biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadhatnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendégfogó.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyű-
lésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény ki-
bocsátásával intézetünk alaptőkájének kettő millió koro-
náról három millió koronára leendő felemelését
határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi
részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán,
hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új
részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona
árban, részükre fentartatik. E vételárban már a
bélyeg- és kiállítás díj belefoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január
hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos ka-
mat fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már
a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t.
részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi
jogukat kizárólag f. évi március első napjáig
gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elő-
vételi joggyakorlására vonatkozó beléjegyzés végett
pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi
március 1-én az elővételi jog megszűnik és a meg-
maradt részvények 450 korona árban lesznek érté-
kesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés
szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővé-
teli joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz
részvényenként 440 koronából, 400 korona az alap-
tőkét illeti, a 40 korona felpenz pedig, a költségek
levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak
ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által meg-
állapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak
szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag ér-
vényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a ké-
sedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad. 1910. január 30.

**Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4
szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó
mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Elsőrendű széna és lóhere

a törkómérőn eladó.

Értekezhetni Uri utca 56. sz.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz
felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény**
társulat kizárólagos képviselője. Elvál-
lalunk karban tartásokat légszesz vil-
lany házi esengéket és telefonokat.
Költségvetésekkel díjmentesen szolgál-
unk. Telefon hívásokra személyesen
megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-
gyümölcs nagykereskedő
üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh
hentessel szemben he-
lyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

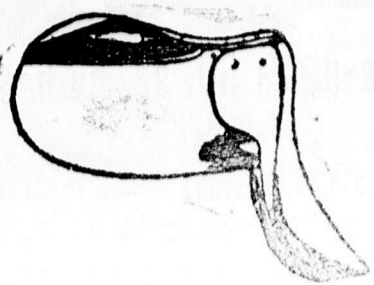
trieszti kávé, thea és an-
gol rum aruházánál a 8
féle zamatu pörkölt kávé
legjobb, legolcsóbb Kos-
suth-u. villamos motor
üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

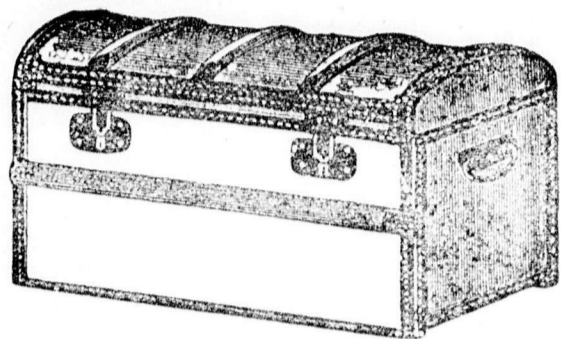
Kossuth-utca, kakao és
csokoládé vásár megkez-
dődt nagyban és ki-
csinyben olcsó árt. 2
kgr. kuba és gyöngykávé
bérmentve 8 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, balkonzer-
vek nagyban gyári áron.
Zsur csemegéket nagyban
és kicsinyben olcsó árban
Aszódinál Kossuth-utca.
Cukrásztorták kaphatók.

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, al-
katrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tar-
solyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekek
kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpáival szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

S a izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindegyik izzólámpa különlegességek, fény-
képes izzólámpák, ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénporok szállí-
tását, berakását és minden e szakmába végo munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
céllal épített nagy

csillár-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Főszerező telefonja 55. sz.

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI

SAVANYÚVIZ

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél
orvosilag ajánlva.

Nagyvárad kerületi és iparkamara.

Bor-eladás.

A nagyváradai lat. szert. káptal-
ani uradalom pinczejéből (Sal Fe-
rencz-utca 4 sz.) 1908. évi termésű
bagaméri asztali bor kapható 100
literen felüli mennyiségben, literen-
ként 48 fillérért.

Telefon: 212.

Papp Imre,
uradalmi főoszt.

(Utánnyomás nem díjaztatik).

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

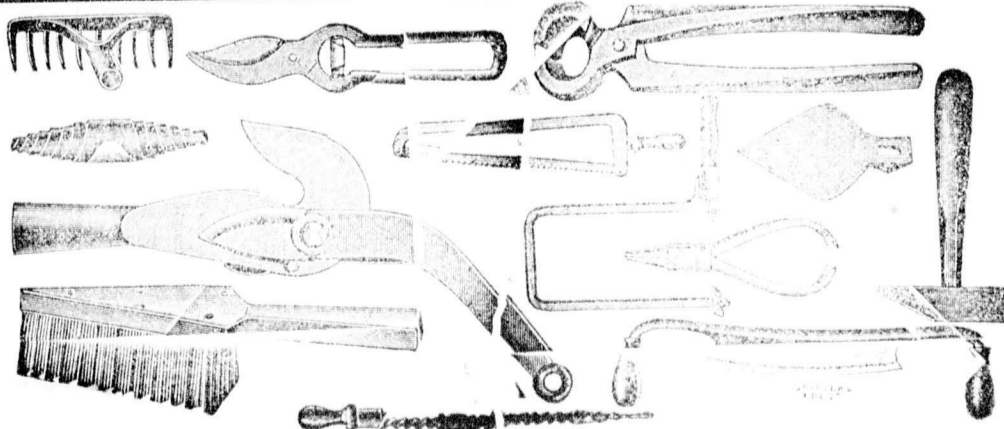
Kerti szerszámok

melyek készen benyelelve
is nagy választékban
kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tényérral
vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel min-
den nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati fel-
szerelések és vadászfegyverek raktára.